

Ευθύμιος Νικολαΐδης

Διευθυντής Ερευνών
Τομέας Νεοελληνικών Ερευνών

Τηλ. 210 7273557

Fax: 210 7246212

E-mail: efnicol@eie.gr

Website: www.hpdst.gr

ΣΠΟΥΔΕΣ

1978: Maîtrise de physique, Paris XI.

1980: Diplôme d'Etudes Approfondies en Histoire des sciences (Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales).

1982: Doctorat en histoire des sciences (Ecole des Hautes Etudes en Sciences Sociales, επιβλέπων καθηγητής R. Taton).

ΣΤΑΔΙΟΔΡΟΜΙΑ

1979-1981: Υπότροφος του Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών στο ερευνητικό πρόγραμμα "Μελέτη του ηλίου στα εκατοστομετρικά μήκη κύματος" (συνεργασία Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών και Πανεπιστημίου Αθηνών).

1982-1984: Επιστημονικός συνεργάτης στο πρόγραμμα "Μελέτη του ηλιακού στέμματος στα μετρικά μήκη κύματος" (συνεργασία Πανεπιστημίου Αθηνών και Αστεροσκοπείου Meudon, χρηματοδότηση Ε.Ι.Ε.)

1984-1986: Σύμβαση έργου με το Ε.Ι.Ε. : Επιστημονικός υπεύθυνος του έργου "Δεξίωση των φυσικών και θετικών επιστημών στον ελληνικό χώρο τον προεπαναστατικό αιώνα".

1987-1990: Ερευνητής στο Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών του Ε.Ι.Ε. στην ιστορία των επιστημών.

1990: Εκλογή στην Γ' βαθμίδα στο Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών, Ε.Ι.Ε.

1995: Εκλογή στην Β' βαθμίδα στο Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών, Ε.Ι.Ε.

2001: Εκλογή στην Α' βαθμίδα στο Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών (Ινστιτούτο Ιστορικών Ερευνών), Ε.Ι.Ε.

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

- Ιστορία των σχέσεων θρησκείας-επιστημών
- Ιστορία των επιστημών στον ελληνικό χώρο από το πρώιμο Βυζάντιο στη σύγχρονη Ελλάδα
- Διάχυση της κλασικής επιστήμης (17^{ος}-19^{ος} αι.)
- Ιστορία της επιστημονικής πολιτικής
- Επιστήμες και κοινωνία
- Ιστορία της αστρονομίας

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Ερευνητικά προγράμματα

- *Η δεξίωση των θετικών και φυσικών επιστημών στον Ελληνικό χώρο τον προεπαναστατικό αιώνα.* (Έργο που χρηματοδοτήθηκε από το Ε.Ι.Ε, 1984-86, υπεύθυνος Ευθ. Νικολαΐδης).
- *Λεξικογραφική ανάλυση των προλόγων των επιστημονικών βιβλίων του Νεοελληνικού Διαφωτισμού και δημιουργία τράπεζας πληροφοριών με βάση τα βιβλία των θετικών επιστημών της ίδιας περιόδου.* (Συνεργασία Ε.Ι.Ε. - Ε.Κ.Κ.Ε. με χρηματοδότηση Γ.Γ. Νέας Γενιάς, 1986-89, επιστημονικός υπεύθυνος για το Ε.Ι.Ε. Ευθ. Νικολαΐδης, για το ΕΚΚΕ Θ. Μπεχράκης).
- *Project "Sphinx": A Database for Terrestrial and Celestial Natural Phenomena recorded in Greek sources from the 6th Century BC to the 2nd Century AD.* (Έργο που χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή κοινότητα και την Γ.Γ.Ε.Τ. και πραγματοποιήθηκε στο Εθνικό Αστεροσκοπείο Αθηνών. Συνεργάστηκα στη διαμόρφωση της πρότασης και στην πρώτη φάση του προγράμματος (1991) ως υπεύθυνος της ομάδας συλλογής δεδομένων).
- *Project "Prometheus": the spreading of the Scientific Revolution from the countries where it originated to the countries in the periphery of Europe during 17th, 18th and 19th centuries* (χρηματοδότηση από το Human Capital and Mobility, 1993-1995, συντονιστής Κ. Γαβρόγλου, επιστημονικός υπεύθυνος για το Ε.Ι.Ε. Ευθ. Νικολαΐδης).
- Δίκτυο *History of Science for the Teaching of Science : New Pedagogical Tools for the European Secondary Education*, (Συντονιστής, Ευθ. Νικολαΐδης).
- *Project "Academia": The influence of Greek-Byzantine Traditions on the Development of Scientific Knowledge in Russia during 17th-19th centuries* (επιστημονικός υπεύθυνος για το Ε.Ι.Ε. Ευθ. Νικολαΐδης). Χρηματοδότηση ΠΕΝΕΔ, 1996-1998. Υπεύθυνος, Μιχάλης Ασημακόπουλος.

- *Πρόγραμμα Βιβλιοθήκης ΕΜΠ*. Φορέας χρηματοδότησης, ΕΜΠ. Συντονιστής, Μ. Ασημακόπουλος. Διάρκεια, 1/6/1997-1/6/1999. Επιστημονικός υπεύθυνος για τη συλλογή βυζαντινών επιστημονικών κειμένων, Ευθ. Νικολαΐδης.
- *Η επιστημονική και τεχνολογική συμβολή της Γαλλίας στην προσπάθεια εκμοντερνισμού της Ελλάδας τον 19ο αιώνα*. Φορέας χρηματοδότησης, Πρόγραμμα ανταλλαγών ΕΙΕ-C.N.R.S. Ανάδοχος, ΕΙΕ και LATTS / Ecole Nationale des Ponts et Chaussées. Διάρκεια, 1/1/1997-31/12/2000.
- *Ελληνικό Αρχείο Επιστημονικών Οργάνων*. Φορέας χρηματοδότησης : C.N.R.S. Ανάδοχος : Ε.Ι.Ε. Συνεργαζόμενοι φορείς: Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, CNRS. Συντονιστής Ευθ. Νικολαΐδης. Διάρκεια 1 Μαΐου 1997 – 31-12-2001.
- Αλληλεπιδράσεις Ελλάδας – Ρωσίας στις επιστήμες και την επιστημονική εκπαίδευση με βάση το αρχαικό υλικό. Διάρκεια, Σεπτέμβριος 2002-Μάιος 2005. Επιστημονικός υπεύθυνος από την Ελληνική πλευρά, Ευθ. Νικολαΐδης, και από ρωσικής Σέργιος Ντεμίντωφ, διευθυντής του τομέα ιστορίας των μαθηματικών του Ινστιτούτου Ιστορίας των Επιστημών και της Τεχνολογίας της Ρωσικής Ακαδημίας Επιστημών.
- *HEPHAESTUS – Regpot1-2008. Hellenic Philosophy, History and Environmental Science Teaching Under Scrutiny* www.hpdst.gr Διάρκεια 2009-2012. Φορέας χρηματοδότησης ΕΕ (Regional Potential - Capacities). Επιστημονικός υπεύθυνος: Ευθύμιος Νικολαΐδης..
- *DACALBO- Ψηφιακό αρχείο για την αλχημεία στο Βυζάντιο και στις ελληνόφωνες κοινότητες της οθωμανικής αυτοκρατορίας* στο Ε.Π. «Εκπαίδευση και δια Βίου Μάθηση» με κωδικό ΟΠΣ 380051. Διάρκεια 20012-2015. Φορέας χρηματοδότησης ΕΣΠΑ. Επιστημονικός υπεύθυνος: Ευθύμιος Νικολαΐδης.
- *NARSES-Φύση και θρησκεία στο νοτιοανατολικό ευρωπαϊκό χώρο: Χαρτογράφηση των σχέσεων Ορθόδοξου χριστιανισμού και επιστημών στη Νοτιοανατολική Ευρώπη και στην Ανατολική Μεσόγειο*, Πρόγραμμα Αριστεία. Διάρκεια 20012-2015. Φορέας χρηματοδότησης ΕΣΠΑ. Επιστημονικός υπεύθυνος: Ευθύμιος Νικολαΐδης.

Διεθνείς διακρίσεις

- Πρόεδρος της International Union of the History and Philosophy of Science and Technology / Division of History of Science and Technology (2013-2017)
- Μέλος του Γραφείου της International Academy of History of Science (2008-2016)

Περιοδικά

- Συνεκδότης του *Almagest*, International Journal for the history of scientific ideas (Brepols publishers).
- Συνεκδότης του *Critical science and education*, Greek journal of S.T.S. and Education.

- Συνεκδότης του *Newsletter for the History of Science in Southeastern Europe*
- Μέλος της συντακτικής επιτροπής του *Revue d'histoire des sciences*
- Μέλος της συντακτικής επιτροπής του *Archives Internationales d'Histoire des Sciences*
- Μέλος της συντακτικής επιτροπής του *Studies in Ottoman Science*
- Μέλος της συντακτικής επιτροπής του *Histoire de la recherche contemporaine*.

ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

- Efthymios Nicolaidis, « Byzance et les sciences perse, latine et juive (14^e-15^e s.) », in V. Jullien, E. Nicolaidis and M. Blay (eds), *Europe et sciences modernes. Histoire d'un engendrement mutuel*, Peter Lang, 2012, p. 83-104.
- Efthymios Nicolaidis, *Science and Eastern Orthodoxy. From the Greek Fathers to the age of globalization*, Baltimore: Johns Hopkins University Press, 2011.
- Noël Golvers and Efthymios Nicolaidis, *Ferdinand Verbiest and Jesuit Science in 17th century China. An annotated edition and translation of the Constantinople manuscript (1676)*, Institute of Neohellenic Research, NHRF and Ferdinand Verbiest Institute, KUL, Athens-Leuven, 2009, 384 p.
- M. Blay - E. Nicolaïdis, (sous la direction de), *L'Europe des sciences: constitution d'un espace scientifique*, éd. Seuil, Paris, 2001, 440 p. Chinese translation : Gao Yu, series Progress, Course of Western Civilization, China's People University Press, Beijing, 2007.
- E. Nicolaïdis, K. Chatzis, « A Pyrrhic Victory: Greek Women's Conquest of a Profession in Crisis, 1923-1996 », *Crossing boundaries, building bridges: Comparing the history of Women Engineers, 1870-1990*, p. 255-280, Harwood Academic Publishers, 2000.
- E. Nicolaïdis, «The Spread of New Science to Southeastern Europe: During or before the Greek Enlightenment?», in Celina Lertora Mendoza, Efthymios Nicolaïdis, Jan Vandersmissen (eds), *The Spread of the Scientific Revolution in the European Periphery, Latin America and East Asia*, Proceedings of the XXth International Congress of History of Science, Vol. V, ed. Brepols, Turnhout, Belgium, 1999, p. 33-45.
- E. Nicolaïdis, "Ideology and science in Soviet astronomy", *Physis*, XXXIV, 1997, p. 659-674.
- E. Nicolaïdis, "Les Grecs en Russie et les Russes en Chine: le contexte de la copie par Chrysanthos des livres astronomiques perdus de F. Verbiest", *Archives Internationales d'Histoire des Sciences*, fasc. 133, 1995, p. 271-308.
- E. Nicolaïdis – Th. Behrakis, *Στατιστική ανάλυση λεξικών δεδομένων: Οι πρόλογοι βιβλίων των θετικών επιστημών του Νεοελληνικού Διαφωτισμού*,

[*Statistical analysis of lexical data: the prologues of the books of science of Neohellenic Enlightenment*], National Centre for Sociology Studies - National Hellenic Research Foundation, Athens, 1990, 272 p..

- E. Nicolaïdis, *Le développement de l'astronomie en U.R.S.S., 1917-1935*, Editions de l' Observatoire de Paris, Paris, 1984, 251 p.